

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานการวัดผลตามการรับรู้ของครูวัดผลในโรงเรียนมัธยมศึกษา พร้อมทั้งเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติงานของครูวัดผลในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน และเปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานของครูวัดผลตามขนาดโรงเรียน ประเภทของครูวัดผลและประสิทธิภาพการทำงานในฝ่ายวัดผลของโรงเรียนที่แตกต่างกันด้วย ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากร

ประชากรของการวิจัยนี้คือ ครูวัดผลในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร มีจำนวนทั้งหมด 289 คน ซึ่งเป็นหัวหน้างานวัดผลจำนวน 100 คน และอาจารย์ผู้ปฏิบัติงานในฝ่ายวัดผล จำนวน 189 คน โดยผู้วิจัยนำมาศึกษา จำนวน 286 คน ทั้งนี้เพราะว่าอีก 3 คน เป็นครูวัดผลในโรงเรียนขนาดเล็กซึ่งมีอยู่ 3 โรงเท่านั้น ผู้วิจัยเห็นว่าข้อมูลที่จะได้รับมีจำนวนน้อยมากไม่เพียงพอแก่การนำมาวิเคราะห์ร่วมกับครูวัดผลในโรงเรียนขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ จึงไม่นำมาศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้คือแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม

แบบสัมภาษณ์ เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของครูวัดผล ซึ่งประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานะภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ คำถามเป็นแบบกำหนดคำตอบให้เลือกและให้เติมคำ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานของครูวัดผล คำถามเป็นแบบกำหนดคำตอบให้เลือก เติมคำ และคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานของครูวัดผล คำถามเป็นแบบปลายเปิด

แบบสอบถาม เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของครูวัดผล ซึ่งประกอบด้วย 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม คำถามเป็นแบบกำหนดคำตอบให้เลือก และให้เติมคำ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานของครูวัดผล ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 คำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งครอบคลุมสภาพการปฏิบัติงานของครูวัดผล 6 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านการให้คำแนะนำเกี่ยวกับหลักการวัดผลแก่ครู-อาจารย์และนักเรียนจำนวน 8 ข้อ
- 2) ด้านการสร้างและสนับสนุนการสร้างข้อสอบ จำนวน 10 ข้อ
- 3) ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน จำนวน 9 ข้อ
- 4) ด้านงานทะเบียนวิชาเรียน จำนวน 9 ข้อ
- 5) ด้านสถิติ วิเคราะห์และวิจัย จำนวน 8 ข้อ
- 6) ด้านการให้ความช่วยเหลือฝ่ายอื่น ๆ ในโรงเรียน จำนวน 9 ข้อ

ส่วนที่ 2 คำถามเป็นแบบปลายเปิด

การกำหนดน้ำหนักคะแนนในแบบประมาณค่า กำหนดเป็น 5 ระดับ แต่ละระดับมีความหมาย ดังนี้

- มากที่สุด หมายถึง ผู้ตอบได้ปฏิบัติงานนั้นเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอหรืองานนั้นมีปริมาณงานที่ต้องปฏิบัติมากที่สุด ให้ระดับคะแนน 5
- มาก หมายถึง ผู้ตอบได้ปฏิบัติงานนั้นเกือบเป็นประจำหรืองานนั้นมีปริมาณงานที่ต้องปฏิบัติมาก ให้ระดับคะแนน 4

ปานกลาง	หมายถึง	ผู้ตอบได้ปฏิบัติงานนั้นเป็นครั้งคราวหรืองานนั้นมีปริมาณงานที่ต้องปฏิบัติปานกลาง ให้ระดับคะแนน 3
น้อย	หมายถึง	ผู้ตอบได้ปฏิบัติงานนั้นเพียงนาน ๆ ครั้ง หรืองานนั้นมีปริมาณงานที่ต้องปฏิบัติน้อย ให้ระดับคะแนน 2
น้อยที่สุด	หมายถึง	ผู้ตอบเกือบไม่ได้ปฏิบัติงานนั้นหรือไม่ได้ปฏิบัติงานนั้นเลย ให้ระดับคะแนน 1

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานของครูวัดผล ประกอบด้วย 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 คำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งครอบคลุมปัญหา 6 ด้าน ได้แก่

1) ปัญหาด้านให้คำแนะนำเกี่ยวกับหลักการวัดผลแก่ครู-อาจารย์ และนักเรียน จำนวน 9 ข้อ

2) ปัญหาด้านการสร้างและสนับสนุนการสร้างข้อสอบจำนวน 7 ข้อ

3) ปัญหาด้านการวัดและประเมินผลการเรียนจำนวน 6 ข้อ

4) ปัญหาค่างานทะเบียนวิชาเรียน จำนวน 7 ข้อ

5) ปัญหาค่างานสถิติ วิเคราะห์ และวิจัย จำนวน 10 ข้อ

6) ปัญหาค่างานการให้ความช่วยเหลือฝ่ายอื่น ๆ ในโรงเรียน จำนวน

5 ข้อ

ส่วนที่ 2 คำถามเป็นแบบปลายเปิด

การกำหนดน้ำหนักคะแนนในแบบประมาณค่า กำหนดเป็น 5 ระดับ แต่ละระดับมีความหมาย ดังนี้

มากที่สุด หมายถึง ผู้ตอบประสบปัญหานั้นเป็นประจำหรือบ่อยครั้งที่สุดให้ระดับคะแนน 5

มาก หมายถึง ผู้ตอบประสบปัญหานั้นเกือบเป็นประจำหรือบ่อยครั้ง ให้ระดับคะแนน 4

ปานกลาง หมายถึง ผู้ตอบประสบปัญหานั้นเป็นครั้งคราว ให้ระดับคะแนน 3

น้อย หมายถึง ผู้ตอบประสบปัญหานั้นบางงาน ๆ ครั้ง ให้ระดับคะแนน 2

น้อยที่สุด หมายถึง ผู้ตอบเกือบไม่ประสบปัญหานั้นหรือไม่ประสบปัญหานั้นเลย ให้ระดับคะแนน 1

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสาร วารสาร สิ่งพิมพ์และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลการศึกษา และวิเคราะห์งานของครูวัดผลในโรงเรียนมัธยมศึกษา
2. ศึกษา นำโดยการสอบถามครูวัดผลในโรงเรียนมัธยมศึกษาจำนวน 10 โรงเรียนอย่างไม่เป็นทางการเกี่ยวกับงานที่กำลังปฏิบัติอยู่ จำนวนงานที่ปฏิบัติและปัญหาที่เกิดขึ้น
3. นำข้อมูลที่รวบรวมมาจากข้อ 1 และ 2 นำมาสร้างแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม
4. นำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาผู้ควบคุมการวิจัยตรวจแก้ไขเนื้อหา ภาษา ส่วนวนและศัพท์ทางวิชาการ แล้วนำมาปรับปรุงก่อนนำไปให้ครูทรงคุณวุฒิจำนวน 7 ท่าน (รายชื่อเสนอในภาคผนวก ข) ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา ภาษา ส่วนวน และได้ข้อวิจารณ์ ข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องเหมาะสม ปรากฏว่าได้ปรับปรุงดำเนินการให้คำแนะนำเกี่ยวกับหลักการวัดผลแก่ครูอาจารย์ และนักเรียนจำนวน 3 ข้อ ดำเนินการสร้างและสนับสนุนการสร้างข้อสอบ จำนวน 2 ข้อ ดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียน จำนวน 4 ข้อ ดำเนินงานทะเบียนวิชาเรียน จำนวน 3 ข้อ ดำเนินสถิติ วิเคราะห์และวิจัย จำนวน 4 ข้อ ดำเนินการให้ความช่วยเหลือฝ่ายอื่น ๆ ในโรงเรียนจำนวน 1 ข้อ ปัญหาดำเนินการให้คำแนะนำเกี่ยวกับหลักการวัดผลแก่ครู-อาจารย์ และนักเรียน จำนวน 5 ข้อ ปัญหาดำเนินการสร้างและสนับสนุนการสร้างข้อสอบ จำนวน 2 ข้อ ปัญหาดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนจำนวน 3 ข้อ ปัญหาดำเนินงานทะเบียนวิชาเรียนจำนวน 3 ข้อ ปัญหาดำเนินการสถิติ วิเคราะห์ และวิจัย จำนวน 4 ข้อ และปัญหาดำเนินการให้ความช่วยเหลือฝ่ายอื่น ๆ ในโรงเรียนจำนวน 2 ข้อ ส่วนแบบสัมภาษณ์นั้นได้ปรับปรุงจำนวน 7 ข้อ
5. นำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับครูวัดผลในโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษาในเขตการศึกษา 1 จำนวน 10 คน และ 50 คน ตามลำดับเพื่อตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ แอลฟาของครอนบาค (Cronbach 1970: 160) ซึ่งได้ค่าความเที่ยงดังกล่าวที่ 1 และ 2

ตารางที่ 1 ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามจำแนกตามลักษณะงานที่ปฏิบัติ 6 ด้าน

ลักษณะงานที่ปฏิบัติ	ความเที่ยง
1. ด้านการให้คำแนะนำเกี่ยวกับหลักการวัดผลแก่ ครู-อาจารย์และนักเรียน	.8743
2. ด้านการสร้างและสนับสนุนการสร้างข้อสอบ	.8563
3. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน	.8211
4. ด้านงานทะเบียนวิชาเรียน	.9044
5. ด้านสถิติวิเคราะห์และวิจัย	.8752
6. ด้านการให้ความช่วยเหลือฝ่ายอื่น ๆ ในโรงเรียน	.8902
รวมทั้ง 6 ด้าน	.9497

ตารางที่ 2 ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามจำแนกตามปัญหาในการปฏิบัติงาน 6 ด้าน

ปัญหาในการปฏิบัติงาน	ความเที่ยง
1. ปัญหาการให้คำแนะนำเกี่ยวกับหลักการวัดผลแก่ ครู-อาจารย์และนักเรียน	.6808
2. ปัญหาการสร้างและสนับสนุนการสร้างข้อสอบ	.7730
3. ปัญหาการวัดและประเมินผลการเรียน	.7480
4. ปัญหางานทะเบียนวิชาเรียน	.7951
5. ปัญหาสถิติวิเคราะห์และวิจัย	.9022
6. ปัญหาการให้ความช่วยเหลือฝ่ายอื่น ๆ ในโรงเรียน	.6767
รวมทั้ง 6 ด้าน	.9185

ส่วนแบบสัมภาษณ์นั้นผู้วิจัยนำมาปรับปรุงคำภาษาที่ใช้เพียงบางข้อเท่านั้น

6. ผู้วิจัยจึงนำแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป (ภาคผนวก ง)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์จากกรมสามัญศึกษา พร้อมทั้งแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์อาจารย์หัวหน้างานวัดผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 40 คน โดยสุ่มจากหัวหน้างานวัดผลจำนวน 100 คน
2. ส่งแบบสอบถามโดยมีหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากกรมสามัญศึกษา และจากผู้วิจัยเอง โดยส่งด้วยตนเองและไปรษณีย์ ไปยังครูวัดผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา และรับคืนด้วยตนเองและไปรษณีย์
3. จำนวนแบบสอบถามที่ผู้วิจัยนำไปแจก และส่งทางไปรษณีย์รวมทั้งสิ้น 286 ฉบับ เริ่มตั้งแต่วันที่ 3 มิถุนายน พ.ศ. 2530 หลังจากนั้นในวันที่ 23 มิถุนายน พ.ศ. 2530 ได้ส่งจดหมายตามครั้งที่ 1 และผู้วิจัยออกติดตามเองด้วย วันที่ 6 กรกฎาคม พ.ศ. 2530 ได้ส่งจดหมายตามครั้งที่ 2 รวมระยะเวลาเก็บรวบรวมข้อมูลเริ่มตั้งแต่วันที่ 3 มิถุนายน พ.ศ. 2530 ถึงวันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2530 เป็นเวลาประมาณ 52 วัน และได้รับคืนมาทั้งหมด 262 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.61 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมดที่ส่งไป
4. ตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาเลือกเอาเฉพาะฉบับที่ตอบได้ถูกต้องสมบูรณ์ สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลได้จำนวน ทั้งหมด 257 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 89.86 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด
5. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ทั้งหมด 257 ฉบับ มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แล้วนำข้อมูลมาบันทึกลงในแบบรหัส (Coding form)
6. นำข้อมูลที่ได้จากข้อ 6 มาบันทึกลงในจานแม่เหล็ก (Diskette) เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์จำนวน 40 ฉบับ และแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ทั้งหมด จำนวน 257 ฉบับ ซึ่งมีลำดับขั้นการวิเคราะห์ดังนี้

1. แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์และข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของครูวัดผลโดยใช้ความถี่และร้อยละ

2. แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS - X (Statistical Package for the Social Science) ที่สถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งคำนวณค่าสถิติต่าง ๆ โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ตามลักษณะของแบบสอบถามที่ใช้ใ้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยคำนวณค่าความถี่และร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานของครูวัดผลและมีรายละเอียดดังนี้

2.1 คำนวณค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนสภาพการปฏิบัติงาน โดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายข้อมูลจากค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	แปลความ
4.50 - 5.00	ปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
3.50 - 4.49	ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
2.50 - 3.49	ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
1.50 - 2.49	ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
1.00 - 1.49	ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.2 ทดสอบความแตกต่างของสภาพการปฏิบัติงานของครูวัดผลจำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวและถ้าความแตกต่างมีนัยสำคัญจะทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe')

2.3 ส่วนที่เป็นคำถามปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลโดยคำนวณค่าความถี่และค่าร้อยละ

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานของครูวัดผล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 3 นี้ ผู้วิจัยมีได้นำข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงานของครูวัดผลในโรงเรียนขนาดกลางมาวิเคราะห์ร่วมกับโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ ทั้งนี้เนื่องจากข้อมูลไม่เพียงพอเมื่อวิเคราะห์ร่วมกับตัวแปรอื่นพบว่า ช่องว่างเกิดขึ้น จึงไม่สามารถวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 3 ทางได้ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียดดังนี้

3.1 คำนวณค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนปัญหาการปฏิบัติงาน โดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายข้อมูลจากค่าเฉลี่ยดังนี้

ค่าเฉลี่ย	แปลความ
4.50 - 5.00	พบปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด
3.50 - 4.49	พบปัญหาอยู่ในระดับมาก
2.50 - 3.49	พบปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง
1.50 - 2.49	พบปัญหาอยู่ในระดับน้อย
1.00 - 1.49	พบปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.2 ทดสอบความแตกต่างของปัญหาด้านการปฏิบัติงานของครูวัดผลตามขนาดของโรงเรียน ประเภทของครูวัดผล และประสบการณ์การทำงานด้านวัดผลการศึกษา โดยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ 3 ทาง และถ้าความแตกต่างมีนัยสำคัญจะทดสอบภายหลังด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe')

3.3 ส่วนที่เป็นคำถามปลายเปิดวิเคราะห์ข้อมูลโดยคำนวณหาค่าความถี่และการอยละ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย